

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Τοῦ **Σταύρου Κατράκη**
Καθηγητοῦ Ἑθν. Μετσοβίου Πολυτεχνείου

Ἐνα ἐπίκαιρον καὶ σοβαρὸν πρόβλημα ποὺ ἀπασχολεῖ τὴν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώραν μας — ἰδίᾳ μετὰ τὴν σύνδεσίν μας μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα — εἶναι ἡ καθολικὴ ἀξιοποίησις τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν αὐτῆς, ὡς εἶναι ὁ ὑπόγειος πλοῦτος. Ἐκ προοιμίου τονίζω, ὅτι ὁ ὄρυκτος πλοῦτος εἶναι μεγάλου ἐνδιαφέροντος καὶ κατέχει ἐξέχουσαν θέσιν ὁ πλουτοπαραγωγικὸς παράγων ἐν τῇ ἐθνικῇ οἰκονομίᾳ. Δύναται νὰ ἀποτελέσῃ τὸ ὑπόβαθρον διὰ μίαν ἰσχυρὰν θεμελίωσιν τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας καὶ νὰ δημιουργήσῃ αὐτοδύναμον ἐθνικὴν βαρεῖαν βιομηχανίαν.

1. Ἱστορικὸν καὶ γενικὰ ἐπὶ τῆς Μεταλλείας.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς μεταλλείας ἡ Ἑλλὰς κατέχει ἐπίζηλον θέσιν ὁ μῦθος τοῦ χρυσοῦ δέραςτος χαρακτηρίζει τοὺς πρῶτους ποντοπόρους χρυσοθήρας καὶ ἐμπόρους. Ἡ ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἡ μελέτη τῆς πορείας τοῦ πολιτισμοῦ ἀποδεικνύουν τὴν ἐκ παραλλήλου πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ μεταλλευτικὴν δραστηριότητα τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ποὺ ἐδημιούργησε μίαν κοινωνίαν. Κλασσικὸν παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ λαμπρὰ ἐποχὴ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ τότε πολύτιμα μέταλλα — ὁ χρυσοῦς καὶ ὁ ἄργυρος — συνέβαλον εἰς τὴν δημιουργίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν διάσωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, κέντρον τοῦ ὁποίου ὑπῆρξαν αἱ Ἀθῆναι.

Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν ἀντιλαμβάνεται, ἐκ διαισθήσεως, τὸν ρόλον τὸν ὁποῖον παίζουν τὰ ὄρυκτὰ προϊόντα εἰς τὴν ἀτομικὴν ζωὴν μας. Ὁ σημερινὸς βιομηχανικὸς πολιτισμὸς καὶ τὸ θαῦμα τοῦ αἰῶνος μας — ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ συγχρόνου δεσμώτου Προμηθέως — μὲ τὴν ἀνακάλυψιν καὶ χρησιμοποίησιν τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας, μὲ τοὺς πυραύλους, τὰ αὐριανὰ διαστημόπλοια, τὰς πάσης φύσεως τεχνολογικὰς ἐπιτεύξεις, δὲν εἶναι παρὰ μία ἐξαιρετικὰ εὐφυῆς καὶ εὐστοχος χρησιμοποίησις τῶν μετάλλων καὶ σπανίων ὄρυκτῶν.

Ἡ πρόσφατος αὔξησις τῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς εἶναι καταπληκτικὴ. Ἀπὸ πεντηκονταετίας ἠῤῥξησεν 10 φορές, καὶ κατὰ τὰ 20 τελευταῖα ἔτη τὰ ἐξορυχθέντα προϊόντα ὑπερέβησαν τὰ παραχθέντα καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος.

Αί καταναλισκόμεναι ποσότητες μεταλλευμάτων και ὀρυκτῶν καυσίμων εἶναι σήμερον τεράστια. Ἡ παγκόσμιος ἔτησία κατανάλωσις τῶν κυριωτέρων μεταλλευτικῶν προϊόντων ὑπερβαίνει τὰ 3.000.000.000 τόννους, ἀξίας 46 δισεκατομμυρίων δολλαρίων. Αἱ Η.Π.Α. καλύπτουν τὸ 50% περίπου τῆς παγκοσμίου ἔτησίας μεταλλευτικῆς παραγωγῆς. Ἡ μεταλλευτικὴ βιομηχανία ἀπασχολεῖ εἰς ὄλον τὸν κόσμον περὶ τὰ 5.000.000 ἄτομα.

Ἡ μεταλλευτικὴ βιομηχανία θεωρεῖται ὡς εἰς θεμελιώδης παραγωγικὸς κλάδος, μὲ οἰκονομοπολιτικὴν ἰσχύν. Ἐπίσης δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολὴ νὰ λεχθῆ, ὅτι τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον καὶ ἡ βιομηχανικὴ ἰσχὺς μιᾶς χώρας διέπονται ἀπὸ τὴν εἰς μεταλλεύματα καὶ ὀρυκτὰ κατανάλωσιν τούτων, ὡς καὶ ἀπὸ τὴν καταναλισκομένην ἐνέργειαν.

Ἰπὸ τὴν κλίμακα τῶν αἰῶνων καὶ τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τοῦ πολιτισμοῦ μας, τὰ πλούσια κοιτάσματα μεταλλευμάτων σχεδὸν ἐξηντλήθησαν καὶ ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ ἄλλων πτωχότερων εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς γῆς. Μετὰ βεβαιότητος προβλέπεται μία μαζικὴ αὔξησις τῆς καταναλώσεως, ἐξ αὐτοῦ-τούτου τοῦ γεγονότος τῆς «καλαζούσης δημογραφίας», ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὑποφέρει ὁ πλανήτης μας, μὲ προοπτικὴν 5 δισεκατομμυρίων κατοίκων κατὰ τὸν προσεχῆ αἰῶνα.

Τὸ φάσμα στερήσεως πρώτων ὑλῶν, ἐξηγεῖ τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ὑποστήριξιν πού δεικνύουν αἱ Κυβερνήσεις πρὸς τὰς μεταλλευτικὰς βιομηχανίας τῆς χώρας των, καθὼς καὶ τὴν διείσδυσιν τοῦ ξένου κεφαλαίου εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους κυρίως χώρας, διὰ τὴν κατοχὴν ἢ ἀκόμη καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν «στρατηγικῶν» μεταλλευμάτων καὶ ὀρυκτῶν. Ἡ ἐνέργεια αὕτη δίδει ἐνίοτε ἀφορμὴν εἰς πολιτικὰς κρίσεις καὶ συρράξεις. Αἱ δαπάναι εἰς μεταλλευτικὰς ἐρεῦνας καὶ ἐπενδύσεις διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν κοιτασμάτων ἀνέρχονται ἑτησίως εἰς πολλὰ δισεκατομ. δολλάρια.

Χαρακτηριστικὸν παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ ἀναζήτησις πετρελαίου εἰς τὴν περιοχὴν Ἀλμπέρτα τοῦ Καναδά. Αἱ ἐρευναὶ διήρκησαν 24 ἔτη καὶ ἀπήτησαν 2.100 γεωτρήσεις μὲ δαπάνην ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων δολλαρίων. Ἐπίσης, τὸ πρόσφατον παράδειγμα τῶν πετρελαίων τῆς Σαχάρας μὲ τὰς γνωστὰς πολιτικοοικονομικὰς ἐπιπλοκὰς μεταξὺ διαφόρων χωρῶν.

Παραλλήλως, ἡ παγκόσμιος κατανάλωσις πετρελαίου ηὔξησε κατὰ τρόπον ἱλιγγιώδη: ἀπὸ 70 ἑκατομ. τόν. τὸ 1917, ἔφθασεν 500 ἑκατομ. τόν. τὸ 1950 καὶ ὑπερέβη τὸ 1.600.000.000 τόννους τὸ 1960.

Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παγκοσμίου μεταλλείας ὁ ρόλος τῶν μέσων μεταφορᾶς ὑπῆρξε θεμελιώδης. Προγραμματίζονται εἰδικὰ πλοῖα μεταφορᾶς πρώτων ὑλῶν καὶ πετρελαίου χωρητικότητος 100.000 τόννων.

Τὸ αὐριανὸν πρόβλημα δὲν εἶναι ἴσως ἡ τυχὸν δυσχέρεια ἐξασφαλίσεως πρώτων ὑλῶν, ἀλλὰ κυρίως τὸ πρόβλημα τῆς ἐνεργείας. Ἐπίσης ἡ κατανομὴ τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἐπιδεινοῦται ἐκ τῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀκόμη, ὡς λέγει ὁ καθηγητῆς F. Blondel ἕναν ἐπικίνδυνον παράγοντα ἀταξίας. Ἐπιζητεῖται ἡ ἰσορροπία μεταξὺ παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως. Ἡ διάρθρωσις τῶν δυτικῶν κοινωνιῶν, διὰ τὴν κανονικὴν των ἀνάπτυξιν, ἀπαιτεῖ μίαν ὑψηλὴν κατανάλωσιν ὀρυκτῶν καὶ μεταλλευτικῶν προϊόντων. Αἱ πλούσιαι χῶραι εἶναι αἱ κυρίως καταναλώτριαι μεταλλευτικῶν προϊόντων καὶ ὀρυκτῶν. Ὁκτὼ χῶραι, συγκεντροῦσαι τὸ 1/4 τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς, καταναλίσκουν τὰ 4/5 τῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς, ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα 3/4 τοῦ πληθυσμοῦ δὲν διαθέτουν παρὰ τὸ 1/5 τῆς παραγωγῆς ταύτης.

Ἐκ σχετικῆς μελέτης προκύπτει, ὅτι ἡ μεταλλευτικὴ παραγωγή διπλασιάζεται ἀνὰ ἐννέα ἔτη. Μία τοιαύτη αὔξησις τῆς παραγωγῆς ἀπαιτεῖ τεραστίας ἐπενδύσεις, ὑπολογιζομένας εἰς 5 μέχρι 6 δισεκατομ. δολλάρια ἑτησίως, ποσὸν σχετι-

κῶς λογικόν. Ἄλλὰ ἡ μόνη βασικὴ ἀντίρρηση εἶναι ἡ ἀκόλουθος: Ποῦ θὰ εὑρεθοῦν τὰ νέα κοιτάσματα τὰ ὁποῖα θὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς αὐτὴν τὴν νέαν παραγωγὴν; Τοῦτο ἀποτελεῖ καὶ θέτει εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τὸ πρόβλημα τῆς μεταλλευτικῆς ἐρεῦνης, τὸ ὁποῖον δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναλύσωμεν εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην.

Μεταξὺ τῶν διεθνῶν προβλημάτων ἀναφορικῶς μὲ τὴν μεταλλευτικὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς διενέξεις μεταξὺ ἀνεπτυγμένων καὶ ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν, ἀναφέρω τὰ κάτωθι:

1ον. Αἱ ἐθνικαὶ παραγωγαὶ τῶν πλουσίων χωρῶν ὑστεροῦν καὶ ἀναζητοῦνται νέαι πηγαὶ ἐφοδιασμοῦ εἰς τὰς παραγωγὰς τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν.

2ον. Αἱ μεταλλευτικαὶ παραγωγαὶ τῶν ὑπαναπτύκτων χωρῶν ἀποτελοῦνται ἐκ πρώτων ὑλῶν σχεδὸν ἀκατεργάστων τῶν ὁποίων αἱ τιμαὶ ἐξαρτῶνται πλήρως ἐκ τῶν πλουσίων χωρῶν. Οἱ ἡγέται θεωροῦν τοῦτο, ἐπίσης, ὡς μίαν ἐκμετάλλευσιν καὶ κηδεμονίαν τῶν πτωχῶν χωρῶν ὑπὸ τῶν πλουσίων χωρῶν.

3ον. Ἡ μεγαλυτέρα διένεξις προέρχεται ἐκ τῆς μεγάλης ἀνισότητος τῆς μεταλλευτικῆς καταναλώσεως ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐκ τῆς χαμηλῆς ἀξίας αὐτῆς εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ πλέον σοβαρὸν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχουν κατὰ νοῦν οἱ ἡγέται τῶν πλουσίων χωρῶν καὶ ἡ ἐπίλυσις τοῦ ὁποίου δὲν συνίσταται εἰς ὠραίους λόγους, ὡς συνήθως γίνεται, ἀλλὰ εἰς πραγματικὰς πράξεις κατανοήσεως, ὀρθολογικῆς σκέψεως, καὶ συνεργασίας.

2. Μεταλλεύματα καὶ ὄρυκτὰ τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς μεταλλείας ἡ Ἑλλὰς κατέχει ὅλως ἰδιάζουσαν θέσιν. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ὑπῆρξε μεταλλευτικὸν κέντρον μὲ ἀξιόλογον μεταλλουργίαν — διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην — παραγωγῆς πολυτίμων καὶ κοινῶν μετάλλων καὶ μὲ σπουδαιότερον μεταλλευτικὸν κέντρον τὸ Λαύριον, τὸ ὁποῖον ὁ μέγας Αἰσχύλος εἰς τὴν τραγωδίαν οἱ «Πέρσαι», χαρακτηρίζει «ὡς μίαν ρέουσαν πηγὴν ἀργύρου καὶ ἕναν ὑπόγειον θησαυρὸν τῆς Ἑλλάδος» κατὰ τὴν ἔνδοξον ἐποχὴν τῶν Ἀθηνῶν.

Σήμερον αἱ μεταλλοφόροι περιοχαὶ συναντῶνται εἰς ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν χώραν καὶ ἐγκλείουν μεγάλην ποικιλίαν μεταλλευμάτων καὶ ὄρυκτῶν, βιομηχανικῆς σημασίας. Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων κέντρων εἶναι αἱ περιοχαὶ Ἀττικῆς, Παρνασσοῦ, Εὐβοίας, Ἀταλάντης, Μεγαλοπόλεως, Σερίφου, Μήλου, Μυκόνου, Κρήτης, Δυτικῆς Μακεδονίας, Χαλκιδικῆς, Θράκης κ.ἄ.

Τὰ σπουδαιότερα μεταλλεύματα ποὺ ἐγκλείει τὸ ἑλληνικὸν ὑπέδαφος καὶ τῶν ὁποίων ἡ μέχρι σήμερον ἐρευνα καὶ ἐκμετάλλευσις ἀπέδειξε τὴν ὑπαρξιν ἀξιολόγων κοιτασμάτων μὲ σημαντικὰ ἀποθέματα, εἶναι τὰ ἑξῆς: Ἀμιάντος, Βαρυτίνης, Βωξίτης, Μαγνησίτης, Θειοῦχα μικτὰ μολύβδου - ψευδαργύρου, Νικέλιον, Σίδηρος, Σιδηροπυρίτης, Σμύρις καὶ Χρωμίτης. Ὡς ὄρυκτὰ, ἡ Γύψος, ἡ Θηραϊκὴ γῆ, τὰ Μάρμαρα, ὁ Περλίτης, τὰ κοινὰ λατομικὰ προϊόντα, καὶ ὡς ὄρυκτὸν καύσιμον ὁ Λιγνίτης.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνεύρεσιν πετρελαίου, ὑπάρχουν σοβαραὶ ἐνδείξεις καὶ βάσιμοι ἐλπίδες ὑπάρξεώς του.

Ὅπως καὶ ἄλλοτε ὑπεστήριξα, ἡ Ἑλλὰς δύναται νὰ θεωρηθῇ μεταλλευτικῶς ὡς terra incognita. Πιστεύω δὲ ὅτι διὰ μιᾶς προγραμματισμένης καὶ ἐπιστημονικῆς ἐξερευνήσεως τοῦ ὑπεδάφους μας θὰ ἀνακαλυφθοῦν νέα σημαντικὰ κοιτάσματα. Ἀναφέρω τὰ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀναγνωρισθέντα ἀξιόλογα κοιτάσματα χρωμιτῶν Κοζάνης, ἀμιάντου Σερβίων, χαλκοῦ Χαλκιδικῆς καὶ λιγνιτῶν Μεγαλοπόλεως.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀνάγκης διενεργείας προγραμματισμένης καὶ συστηματικῆς μεταλλευτικῆς ἐρεῦνης, τὰ διδάγματα τῶν ἄλλων χωρῶν πρέπει νὰ μᾶς γίνουν φωτεινὰ παραδείγματα αἰσιοδοξίας καὶ ἐπιμονῆς.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων μεταλλευμάτων, ἅτινα παρουσιάζονται εἰς τὸ ὑπέδαφος τῆς χώρας, ὁ ἀμιάντος, βωξίτης, μαγνησίτης, τὰ θειοῦχα μικτὰ μολύβδου -

ψευδαργύρου, τὰ σιδηρομεταλλεύματα, ἡ σμύρις καὶ ὁ λιγνίτης ἀποτελοῦν τὰ «βασικὰ» ἑλληνικὰ μεταλλεύματα.

Τὰ κοιτάσματα τούτων παρουσιάζονται μὲ λίαν σημαντικὰ ἀποθέματα. Ἐπὶ παραδείγματι, οἱ βωξίται ἐκτιμῶνται εἰς 300 περίπου ἑκατομμύρια τόννους, τὰ σιδηρομεταλλεύματα εἰς 200 περίπου ἑκατομ. τόννους, ὁ ἀμίαντος εἰς 400 περίπου ἑκατομ. τόννους, καὶ οἱ λιγνίται ὑπερβαίνουν τὸ δισεκατομμύριον τόννους. Πολλὰ ὄρυκτά, ὡς ἡ γύψος, τὰ μάρμαρα καὶ κοινὰ λατομικὰ προϊόντα ἐμφανίζονται μὲ βιομηχανικῶς ἀνεξάντλητα ἀποθέματα.

Ἰδιαιτέρως τονίζεται, ὅτι αἱ ἐν γένει συνθῆκαι ἐκμεταλλεύσεως εἶναι εὐνοϊκαί, εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἀνωτέρω μεταλλεύματα καὶ ὄρυκτά νὰ καθίστανται οἰκονομικῶς ἐκμεταλλεύσιμα καὶ ἀνταγωνίσιμα εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν καὶ νὰ ἀποτελοῦν τὸ «μεταλλευτικὸν ὑπόβαθρον» τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας. Τὸ τελευταῖον ἔχει τεραστίαν σημασίαν διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας καὶ ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὸ βασικὸν συμπέρασμα τὸ ὁποῖον προέκυψε ἐκ τῆς διερευνήσεως τοῦ μεταλλευτικοῦ μας προβλήματος εἶναι, ὅτι: «Ἡ Ἑλλὰς παρουσιάζει ὄρυκτὸν πλοῦτον μεγάλου ἐνδιαφέροντος, ὅστις δύναται νὰ καταλάβῃ ἐξέχουσαν θέσιν ὡς πλουτοπαραγωγικὸς παράγων ἐν τῇ Οἰκονομίᾳ τῆς χώρας».

3. Μεταλλευτικὴ Οἰκονομία τῆς Χώρας.

Ἡ Ἑλλὰς ἀπετέλεσε πρόσφορον πεδῖον μεταλλευτικῆς δράσεως, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον. Σημαντικὰ κεφάλαια διετέθησαν εἰς μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἡ ἑλληνικὴ μεταλλευτικὴ βιομηχανία εἶναι ἀξιόλογος καὶ κατέχει μίαν καλὴν θέσιν εἰς τὸν στίβον τῶν εὐρωπαϊκῶν «μεταλλευτῶν». Ἀριθμεῖ ἓνα μέγαλον ἀριθμὸν ἐκμεταλλεύσεων μεταλλείων καὶ λατομείων, μὲ ἀπασχόλησιν 25.000 ἀτόμων περίπου. Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῆς μεταλλευτικῆς μας βιομηχανίας ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν καὶ δραστηριότητα. Ἡ ἀξιοποίησις τῶν λιγνιτῶν Ἀλιβερίου καὶ Πτολεμαίδος ἀποτελεῖ τὸ πρόσφατον χαρακτηριστικὸν παράδειγμα τῆς ἀλματώδους ἀναπτύξεως τῶν λιγνιτωρυχείων.

Ἀπὸ τὸ 1955 μέχρι τὸ 1960, ἡ παραγωγή μεταλλευμάτων ἀπὸ 2.115.000 τόννους φθάνει τοὺς 4.140.000 τόννους. Τὰ μεταλλουργικὰ προϊόντα ἐμφανίζουν μίαν σταθερὰν ἀνοδικὴν πρόοδον καὶ ἡ παραγωγή των ἀπὸ 29.000 τόννους ἀνέρχεται εἰς 71.000 τόννους τὸ 1960.

Ὡσαύτως, αἱ λατομικαὶ ἐκμεταλλεύσεις παρουσιάζουν ταχεῖαν ἀνάπτυξιν μὲ παραγωγήν ἀπὸ 180.000 τόννους εἰς 340.000 τόννους τὸ 1960. Παράλληλως, ἡ ἐξόρυξις μαρμάρων ἀπὸ 3.000 κ.μ. τὸ 1956 φθάνει τὰ 20.000 κ.μ. τὸ 1960.

Τὸ ὕψος τῆς παραγωγῆς τῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας κατὰ τὸ ἔτος 1960 ἐμφανίζεται ὡς κατωτέρω:

α'. Μεταλλεύματα			β'. Συμπυκνώματα		
Βαρυτίνη	101.789	τόννοι	Βαρυτίνη	4.427	τόννοι
Βωξίτης	883.698	»	Γαληνίτης (*)	14.204	»
Μαγνησίτης	187.289	»	Μαγγάνιον	31.216	»
Μαγγάνιον	125.600	»	Σιδηροπυρίτης	163.997	»
Σιδηρ)λεύματα	297.190	»	Σμύρις (κόνις)	3.800	»
Σμύρις	7.000	»	Σφαλερίτης (**)	14.204	»
Χρωμίτης	45.691	»	Χρωμίτης	7.500	»
Λιγνίτης	2.492.000	»		<u>239.348</u>	»
	<u>4.140.257</u>				

(*) Μόλυβδος (**) Ψευδάργυρος

γ'. Μεταλλουργικά προϊόντα

Άργυρος	3.281	(χγμα)
Δίπυρος μαγνησία	26.460	τόννοι
Καυστική	41.106	"
Λιθάργυρος	106	"
Μόλυβδος μαλακός	1.990	"
Μόλυβδος σκληρός	388	"
Μόλυβδ. εις φύλλα	713	"
Μίνιον	207	"
Χρυσός	90	(χγμα)
	<u>70.970</u>	τόννοι
	3.371	(χγμα)

δ'. Λατομικά προϊόντα

Άμιαντος	80.000	τόννοι
Θηραϊκή Γῆ	180.000	"
Καολίνη	26.000	"
Μάρμαρα	20.000	κ.μ.
Μπεντονίτης	24.000	τόννοι
Περλίτης	27.800	"
Τάλκης	1.882	"
	<u>339.682</u>	τόν.
	20.000	m ³

Δηλαδή ἔχομεν τετραπλασιασμόν τῆς μεταλλευτικῆς μας παραγωγῆς ἔναντι τῆς προπολεμικῆς (1938), ἡ ὁποία ἀνήρχετο εἰς 1.206.000 τόννους.

Ἡ ἀξία τῶν πωληθέντων μεταλλευτικῶν προϊόντων ἀνῆλθεν εἰς 15.000.000 δολλάρια περίπου. Ποσὸν σημαντικὸν διὰ τὴν χώραν μας, ἀλλὰ μηδαμινὸν ἔναντι τοῦ ἀναμενομένου ποσοῦ διὰ τοῦ προγραμματισμοῦ καὶ τῆς πραγματώσεως, τῆς ὀρθολογικῆς καὶ πλήρους ἀξιοποιήσεως τοῦ μεταλλευτικοῦ μας δυναμικοῦ, ποσὸν τὸ ὁποῖον ὑπολογίζεται εἰς 300.000.000 δολλάρια ἑτησίως.

Αἱ ἐπενδύσεις εἰς τὴν μεταλλευτικὴν βιομηχανίαν ἀντιπροσωπεύουν τὸ 1,8% (190 ἑκατομμύρια δολλ.) τοῦ συνόλου τῶν ἐπενδύσεων εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς Οἰκονομίας μας.

Αἱ εἰσαγωγαὶ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν μεταλλείων καὶ λατομείων, κατὰ τὰ ἔτη 1955 - 1960, ἀνῆλθον εἰς τὸ ποσὸν τῶν 12.933.716 δολλαρίων, μὲ \$ 3.850.000 διὰ τὸ ἔτος 1960.

Τὸ καθαρὸν εἰσόδημα τῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας ἠϋξήθη, κατὰ τὴν πενταετίαν 1955 - 1960, κατὰ 50% καὶ ἀντιπροσωπεύει τὸ 1,5% περίπου τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος.

Ἀπὸ πλευρᾶς ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ἡ μεταλλευτικὴ μας βιομηχανία εἶναι ἐξαγωγικὴ βιομηχανία, καθ' ὅσον ὀλόκληρος σχεδὸν ἡ πρωτογενὴς μεταλλευτικὴ μας παραγωγή ἐξάγεται εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ δι' ὠρισμένα μεταλλεύματα φθάνει τὸ ἐπίπεδον πολλῶν ἑκατοντάδων χιλιάδων τόννων ἑτησίως. Τὰ μεταλλεύματα συμπεριλαμβάνονται μεταξὺ τῶν πέντε κατ' ἀξίαν κυριωτέρων ἐξαγωγίμων προϊόντων τῆς χώρας καὶ ποσοτικῶς καταλαμβάνουν τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὰς ἐξαγωγὰς μας. Ἐξάγομεν, κατ' ἀξίαν, τὸ 90% τῆς μεταλλευτικῆς μας παραγωγῆς, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει τὸ 7% τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν, ἤτοι ἰσόποσον περίπου τῶν ἐξαγομένων βιομηχανικῶν προϊόντων.

4. Χαρακτηῖρες καὶ δυνατότητες ἀναπτύξεως τῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας

Χαρακτηριστικαὶ κατηγορίαι τῆς ἑλληνικῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας, εἶναι:

- α. Αἱ ἐκμεταλλεύσεις μεταλλευμάτων.
- β. Αἱ ἐκμεταλλεύσεις λιγνιτῶν.
- γ. Αἱ ἐκμεταλλεύσεις λατομικῶν προϊόντων.
- καὶ δ. Ἡ μεταλλουργικὴ ἐπεξεργασία μεταλλευμάτων.

Ὁ ἰδιάζων χαρακτήρ, ὡς ἀνωτέρω ἐμφανίζεται, ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῆς μεταλλευτικῆς μας οἰκονομίας, τῆς ἑλληνικῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας — πλὴν τῆς μεταλλουργίας τῶν μεταλλευμάτων μολύβδου εἰς Λαύριον καὶ προβλεπομένης παραγωγῆς νικελίου καὶ χάλυβος ἐκ τῶν σιδηρονικελιούχων μεταλλευμάτων Λαυρῆνης — εἶναι ὅτι, αὕτη περιορίζεται κυρίως εἰς τὴν ἐξόρυξιν καὶ ἐξαγωγήν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μεταλλευμάτων καὶ ὀρυκτῶν ἐν φυσικῇ καταστάσει, ὡς ἀκατεργάστων πρώτων ὑλῶν, καὶ οὐχὶ μεταλλουργικῶν προϊόντων.

Εἶδομεν, ὅτι τὸ ὑπέδαφός μας ἐγκλείει μεγάλην ποικιλίαν μεταλλευμάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπικρατοῦσαν θέσιν ἔχουν ὁ ἀμιαντος, οἱ βωξίται, τὰ σιδηρο-

μεταλλεύματα ἐν γένει, ὁ μαγνησίτης, τὰ θειοῦχα μικτὰ μολύβδου - ψευδαργύρου, ἡ σμύρις καὶ τὸ ὄρυκτὸν ὁ λιγνίτης.

Ἡ πλήρης ἀνάλυσις τῶν «μεταλλευτικῶν» καὶ οἰκονομικῶν χαρακτήρων τῶν ἀνωτέρω βασικῶν μεταλλευμάτων ἐξέρχεται τοῦ πλαισίου τῆς παρούσης μελέτης. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ τονίσω εἶναι, ὅτι αἱ δυνατότητες πλήρους ἀναπτύξεως τῆς μεταλλευτικῆς μας βιομηχανίας, ἐκ σχετικῆς μελέτης τοῦ ὅλου θέματος τῆς καθολικῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ μεταλλευτικοῦ κλάδου καὶ ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας, εἶναι ἐξαιρετικὰ εὐνοϊκαὶ καὶ βασίζονται εἰς τοὺς ἐξῆς παράγοντας:

α) Τὰ κοιτάσματα τῶν κυριωτέρων μεταλλευμάτων καὶ ὄρυκτῶν παρουσιάζονται μὲ λίαν σημαντικὰ ἀποθέματα, τάξεως μεγέθους ἀπὸ δεκάδων μέχρι ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων τόννων.

β) Αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι ἐκμεταλλεύσεως τῶν κοιτασμάτων, ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὸν σύγχρονον «ἐπαναστατικόν» ἐξοπλισμὸν τῶν μεταλλείων καὶ νέων μεθόδων ἐπεξεργασίας, ἐπιτρέπουν τὴν ἀξιοποίησιν καὶ τῶν πλέον «πτωχῶν» μεταλλευμάτων μας.

γ) Αἱ εὐνοϊκαὶ συνθῆκαι ἀπὸ ἀπόψεως γεωγραφικῆς θέσεως, κοιτασματολογικῶν παραγόντων, ποιότητος, ὄρων ἐκμεταλλεύσεως, ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, ἐνεργειακῶν πηγῶν, ἠλεκτρικῆς παραγωγῆς, προοπτικῆς ἐκβιομηχανίσεως κλπ., καθιστοῦν τὰ ἑλληνικὰ μεταλλεύματα οἰκονομικῶς ἐκμεταλλεύσιμα καὶ συναγωνίσιμα ἐν τῇ διεθνῇ ἀγορᾷ καὶ ἰδιαιτέρως ἐξασφαλίζουν τὴν δυνατότητα δημιουργίας αὐτοδυνάμων καὶ βιωσίμων μεταλλουργικῶν βιομηχανιῶν.

Διαπίστωσις θίγουσα τὸν πυρῆνα τοῦ προβλήματος τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας καὶ ἡ ὁποία ἔχει σοβαρὰς συνεπείας ἐπὶ τῆς διαμορφώσεως τῆς Οἰκονομίας μας. Καθόσον ἡ ἐκβιομηχανίσις στηρίζεται κυρίως εἰς τὴν βαρεῖαν βιομηχανίαν καὶ ἀποτελεῖ τὴν θεμελιώδη προϋπόθεσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως μιᾶς χώρας.

Εἰδικώτερον, διὰ τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας, ὡς εἶναι ἡ Ἑλλάς, ἡ ἐκβιομηχανίσις συμβάλλει οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἐν γένει παραγωγικοῦ τῶν δυναμικοῦ καὶ προσφέρεται ὡς μέση διέξοδος ὀρθολογικῆς ἐπιλύσεως τοῦ χωρονομικοῦ - δημογραφικοῦ τῶν προβλήματος, καὶ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ τῶν ἐπιπέδου. Εἶναι ὁ φορεὺς τοῦ βιομηχανικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἔχει ὡς ὑπόβαθρον τὴν Μεταλλευτικὴν καὶ Ἐνεργειακὴν βιομηχανίαν. Εἶναι ἔργον Προγραμματισμοῦ μακροῦς πνοῆς, καὶ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου, καὶ ἀπαιτεῖ ἐπιστήμονας καὶ τεχνικούς ἀνωτέρας τάξεως ὡς καὶ ἐξειδικευμένον ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν.

Ἐπιβάλλεται νὰ τονισθῇ ἰδιαιτέρως, ὅτι ἓνα ἐνδιαφέρον πεδῖον μεταλλευτικῆς δραστηριότητος καὶ ἀναπτύξεως εἰς μεγάλην κλίμακα, εἶναι ὁ λιγνίτης.

Οἱ ἑλληνικοὶ λιγνῖται ἀποτελοῦν τὸ «ἐθνικὸν καύσιμον» καὶ κατέχουν ἰδιάζουσαν θέσιν εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ὄρυκτοῦ πλούτου καὶ τὴν ἐκβιομηχανίσις τῆς χώρας. Εἴμεθα προνομιοῦχοι ἀπὸ ἀπόψεως κοιτασμάτων λιγνίτου καὶ οἰκονομικῶν συνθηκῶν ἐξορύξεως τούτων.

Εἶναι ἄξιον προσοχῆς, ὅτι σήμερον ἡ παραγωγή λιγνίτου ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν 2.500.000 τόννων ἑτησίως, ἔναντι τῶν 100.000 τόννων προπολεμικῶς (1938), καὶ μὲ προοπτικὴν περαιτέρω αὐξήσεως εἰς 7.000.000 τόννους ἑτησίως πρὸς κάλυψιν τῆς ἐξελισσομένης ἐνεργειακῆς καὶ λοιπῆς βιομηχανίας τῆς χώρας.

Ἡ μεταλλευτικὴ βιομηχανία λιγνίτου, ἀπὸ πλευρᾶς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἐξοικονομεῖ περὶ τὰ 70.000.000 δολλάρια ἑτησίως καὶ ἀπασχολεῖ μονίμως 4.000 περίπου λιγνιτωρῶν.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων εἶναι προφανές, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας θέλει ἀντιμετωπισθῆ καὶ ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς ἀμέσου αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς εἰς τοὺς τομεῖς ἐξορύξεως μεταλλευμάτων, λιγνίτου, παραγωγῆς προϊόντων καμινείας καὶ λοιπῶν λατομικῶν τοιούτων, διὰ τοῦ καταλλήλου καὶ συγχρονισμένου μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν μεταλλείων καὶ λατομείων. Ὡς, ἐπίσης, εἰς τὸν μεταλλουργικὸν τομέα, διὰ τῆς ἰδρύσεως νέων ἐργοστασίων περαιτέρω ἐπεξεργασίας τῶν μεταλλευμάτων καὶ παραγωγῆς μετάλλων καὶ κραμάτων αὐτῶν.

5. Αί βασικαί μεταλλουργικαί βιομηχανίαι.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω στοιχείων καὶ κριτηρίων προκύπτει, ὅτι ὁ ὄρυκτος πλοῦτος ἀποτελεῖ τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς οἰκονομίας μας καὶ τὸ ὑπόβαθρον διὰ μίαν ἰσχυρὰν θεμελίωσιν τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας.

Ἡ μεταλλευτικὴ βιομηχανία ἀποτελεῖ ἓνα ἀξιόλογον μέσον πρὸς δημιουργίαν εἰς μίαν χώραν τῆς βιομηχανικῆς νοοτροπίας καὶ συνειδήσεως. Ἐπίσης ἀποτελεῖ μίαν δραστηριότητα ἱκανὴν νὰ διαμορφώσῃ ἑτέρας βιομηχανίας διὰ τοῦ συγκερασμοῦ πολλῶν ἄλλων παραγωγῶν, ὡς π. χ. μετάλλων, ἐνεργείας, βιομηχανικῶν προϊόντων κ. ἄ.

Ἡ Ἑλλάς, χώρα ἐν πορεία ἀναπτύξεως, ἀρχίζει νὰ ἐκβιομηχανοποιῆται. Πρὸς τοῦτο, ἀναποφεύκτως θὰ ἐκμεταλλευθῇ καὶ θὰ ἀξιοποιήσῃ τοὺς φυσικοὺς της πλουτοπαραγωγικοὺς πόρους. Γεγονὸς τὸ ὁποῖον προσδίδει ἐξαιρετικὴν σημασίαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας.

Ἀπὸ τὴν γενικωτέραν μελέτην τῶν ἐπὶ μέρους προβλημάτων τῆς ἐκβιομηχανίσεως, ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ ξένων εἰδικῶν, προκύπτει ὅτι ὁ μεταλλουργικὸς τομεὺς εἶναι ἐπιδεκτικὸς ἀξιοποιήσεως καὶ πλήρους ἀναπτύξεως ἐντὸς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ χώρου καὶ νέου «οἰκονομικοῦ κλίματος» τῆς Κοινῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀγορᾶς.

Διὰ τὴν ἐπίτευξιν, ὅμως, τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας, ἐκτὸς τοῦ «μεταλλευτικοῦ» παράγοντος, τυγχάνει ἀπαραίτητος καὶ ἡ διάθεσις ἀφθόνου καὶ ἐφθηνῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. Ἡ κατοχὴ πρώτων ὑλῶν δὲν σημαίνει τίποτε. Πρέπει νὰ ὑπάρχουν καὶ πηγαὶ ἐνεργείας. Τὸ αὐριανὸν μεγάλο πρόβλημα δὲν εἶναι αἱ πρῶται ὑλαὶ τῶν ὁποίων γνωρίζομεν ἤδη ἐπαρκῆ ἀποθέματα, ἀλλὰ τὸ πρόβλημα τῆς Ἐνεργείας.

Ἡ ἐνέργεια γίνεται ἡ «ἄμεσος δεδομένη» τῆς Οἰκονομίας. Συνδέεται μὲ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα καὶ ἡ σταθερὰ αὔξησις ταύτης ἐμφανίζεται ὡς βασικὴ προϋπόθεσις πάσης οἰκονομικῆς προόδου καὶ ἀνυψώσεως τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου. Ὁ πολιτισμὸς μας ἀπαιτεῖ τεραστίας ποσότητας ἐνεργείας καὶ μετάλλων.

Ἡ παγκόσμιος ἑτησίᾳ μεταλλουργικὴ παραγωγή τῶν κυριωτέρων μετάλλων, ἀνέρχεται εἰς 180.000.000 τόννους.

Ἐνας οἰκονομολόγος ὑπεστήριξεν, ὅτι ἡ ἀσθένεια τῆς παγκοσμίου Οἰκονομίας εἶναι τὸ «ἐνεργειακὸν ἔλλειμμα», ἔλλειμμα τὸ ὁποῖον συνεχῶς αὐξάνει μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας μιᾶς χώρας.

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω νευραλγικοῦ τούτου σημείου, οἱ μελετηταὶ τῶν ἐνεργειακῶν προβλημάτων τῆς χώρας, ἀντιμετωπίζουν μὲ ἀπεριόριστον κλίμακα τὸ μέχρι χθὲς «ὄριακὸν» ὕψος τοῦ ἐνεργειακοῦ μας δυναμικοῦ, διὰ τῆς ἰδρύσεως ἀτομικῶν σταθμῶν ἠλεκτροπαραγωγῆς.

Ἀναμφισβητήτως, τὸ «φάρμακον» τοῦ ἐνεργειακοῦ ἐλλείμματος εἶναι ἡ Ἀτομικὴ Ἐνέργεια.

Ὡς εἶναι γνωστὸν, ὅλαι αἱ χῶραι ἀναγγέλλουν προγράμματα «ἀτομικῆς» ἀναπτύξεώς των καὶ μὲ γοργὸν ρυθμὸν, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἰδρύονται οἱ πυρηνικοὶ σταθμοὶ ἠλεκτροπαραγωγῆς. Ἐπίσης, εἰς τὰς προσφάτους διεθνεῖς διασκέψεις τῆς Γενεύης ὑπεστηρίχθη ὅτι, μέχρι τοῦ 1975 αἱ πλεῖσται ἐγκαταστάσεις παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας θὰ εἶναι πυρηνικαὶ καὶ μὲ τιμὴν τῆς κιλοβατώρας ἀνταγωνίσιμον τῆς τιμῆς τῶν ἄλλων πηγῶν ἐνεργείας.

Ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος, θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ριζικὴ καὶ ἀναπόφρευκτος λύσις τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ καὶ πλήρους ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας.

Ἡ Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ (Δ.Ε.Η.) — ὡς κυρίαρχος φορεὺς ἐνεργείας — θὰ πρέπει, ὡς ἤδη εἰς σχετικὴν μου ὁμιλίαν ἐτόνισα, νὰ προγραμματίσῃ καὶ τὸν πυρηνικὸν φορέα ἐνεργείας εἰς τὸ ἐθνικὸν μας δίκτυον.

Ἡ ἀνησυχία καὶ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῆς ταχύτερας ἐγκαταστάσεως ἀτομικῶν ἀντιδραστήρων ἰσχύος, δικαιολογεῖται ἐκ τῶν πορισμάτων μελετῶν καὶ δεδομένων τοῦ ἐνεργειακοῦ προβλήματος τῆς χώρας. Ἦτοι, ἡ μεγίστη ἰσχύς ἐκ τῶν ἐπιχωρίων δυνατοτήτων ὑπολογίζεται εἰς 1.700.000 KW, ἐνῶ ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ὀκταετίας (1970) — μὲ ἐτησίαν αὔξησιν 10% καὶ τὴν ἴδρυσιν ἠλεκτροδόρων βιομηχανιῶν — θὰ ὑπάρξῃ ζήτησις ἠλεκτρικῆς ἰσχύος ὑπολογιζομένη εἰς 2.200.000 KW. Δηλαδή, θὰ ἔχωμεν ἓνα ἔλλειμμα ἐκ 500.000 KW. Εἶναι προφανές, ὅτι τὸ ἐνεργειακὸν αὐτὸ ἔλλειμμα, μὴ δυνάμενον νὰ καλυφθῇ ἀπὸ τὰς κλασσικὰς δυνατότητας παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἰσχύος, θὰ πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὴν πυρηνικὴν ἐνέργειαν.

Οὕτως, ὁ λιγνίτης ὡς πρώτη ὕλη καὶ φορεὺς ἐνεργείας καὶ ἡ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια — διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν ἐπιχωρίων πηγῶν ἐνεργείας καὶ ὀλοκληρώσεως τῶν θερμικῶν, ὑδροηλεκτρικῶν καὶ πυρηνικῶν ἔργων τοῦ ἐθνικοῦ δικτύου καὶ διασυνδέσεως τούτου μὲ τὸ εὐρωπαϊκὸν δίκτυον — ἐπιτρέπουν τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐνεργείας καὶ εἰς τιμὴν τοῦ χιλιοβαττωρίου «βιομηχανικοῦ» τιμολογίου, ὡς τῶν ἄλλων ξένων βιομηχανικῶν χωρῶν.

Παραλλήλως, ἡ ἐνεργειακὴ πολιτικὴ τοῦ Κράτους ὀφείλει νὰ προσανατολισθῇ πρὸς τὰς νέας διεθνεῖς ἐξελίξεις καὶ νὰ δημιουργήσῃ τὰς βασικὰς καὶ ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐκβιομηχάνισιν τῆς χώρας, μὲ ἀφετηρίαν τὴν ἴδρυσιν ἠλεκτροδόρων βιομηχανιῶν (καταναλωτῶν, πρώτης τάξεως ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας) τοῦ ἐθνικοῦ δικτύου, ὅπως εἶναι ἡ βαρεῖα βιομηχανία.

Ἡ ἴδρυσιν ἠλεκτροδόρων βιομηχανιῶν ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ὀρυκτοῦ πλούτου τῆς χώρας καὶ οὐσιωδῶς θέλει συμβάλλει εἰς τὴν ἀλματώδη ἐκβιομηχάνισίν της.

Ἐκφεύγει τῆς παρούσης ἐρεῦνης, ἡ ἀνάλυσις τῶν διαφόρων παραμέτρων τοῦ προβλήματος τῆς καθολικῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ μεταλλευτικοῦ μας πλούτου καὶ τοῦ μεταλλουργικοῦ σκέλους τούτου.

Ἡ κατὰ στάδια ἐκβιομηχάνισις τῆς χώρας — βασιζομένη ἐπὶ ἐνὸς συμμετρικοῦ καὶ ρεαλιστικοῦ προγραμματισμοῦ μακρᾶς πνοῆς — θὰ ἀφορᾷ ὅλους τοὺς τομεῖς τῶν δυνατοτήτων τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανίας. Οὕτως, ἡ μεταλλουργικὴ βιομηχανία, κατὰ τὴν σταδιακὴν αὐτῆς ὀλοκλήρωσιν, θὰ περιλαμβάνῃ ἐπὶ πλεόν τῶν γνωστῶν μεταλλουργικῶν ἐργοστασίων, τὴν ἴδρυσιν πρωτογενῶν βιομηχανικῶν ἀλουμινίου, μαγνησίου, σιδήρου καὶ ψευδαργύρου. Ἄξιον προσοχῆς τυγχάνει, ὅτι αἱ βιομηχανίαι αὗται θὰ εἶναι σύγχρονοι, τεχνολογικῶς, ἀπὸ ἀπόψεως μεθόδων ἐπεξεργασίας καὶ μὲ κόστος παραγωγῆς ἀνταγωνίσιμον τῶν ξένων ὁμοειδῶν βιομηχανιῶν.

Ὡσαύτως, αἱ ἀνωτέρω βιομηχανίαι θὰ εἶναι περισσότερον παραγωγικαί, θὰ ἀποτελέσουν τὴν θάσιν ἀναπτύξεως δευτερευουσῶν βιομηχανιῶν, θὰ εἶναι ἐξαγωγικαί, μὲ πολλαπλασιαστικὰ εὐνοϊκὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα, καὶ θὰ δύνανται νὰ πραγματοποιηθοῦν ἐντὸς τῶν βραχυτέρων χρονικῶν ὀρίων.

6. Οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα ἀξιοποιήσεως τοῦ μεταλλευτικοῦ δυναμικοῦ τῆς Χώρας.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω συντόμου ἐπισκοπῆσεως τοῦ γενικοῦ μεταλλευτικοῦ προβλήματος, συνάγεται ὅτι ἡ ἐλληνικὴ μεταλλευτικὴ βιομηχανία παρέχει δυνατότητας περαιτέρω ἀξιοποιήσεως τοῦ ὀρυκτοῦ πλούτου τῆς χώρας καὶ δημιουργίας βαρεῖας βιομηχανίας, πού ἀποτελοῦν ἔργα ὑποδομῆς τῆς οἰκονομικῆς μας ἀναπτύξεως.

Ἐκ τῶν ἐπιτευγμάτων τῆς μεταλλευτικῆς μας βιομηχανίας, Ἕλληνες καὶ ξένοι τεχνικοὶ καθὼς καὶ ἐπιχειρηματίαι ἔχουν πεισθῆ, ὅτι τὰ μεταλλεύματά μας συγκεντρώνουν, ὅλας τὰς ἀπαραιτήτους τεχνικοοικονομικὰς προϋποθέσεις (ἀποθέματα, ποιότης, συνθῆκαι ἐξορύξεως, κατανομή τῶν μεταλλευτικῶν κέντρων) διὰ ν' ἀποτελέσουν τὸν πυρῆνα αὐτοχθόνου μεταλλουργικῆς βιομηχανίας.

Ἐν τελικῇ ἀναλύσει, ἡ ἀφθονία καὶ τὸ χαμηλὸν κόστος τῶν μεταλλευμάτων μας, ἐξασφαλίζουν ἐφθηνὰς πρώτας ὕλας, πὺ ἀποτελεῖ τὸ ἀπαραίτητον οἰκονομικὸν ὑπόβαθρον βιωσίμων μεταλλουργικῶν βιομηχανιῶν καὶ συναγωνισίμων ἐν τῷ διεθνεῖ βιομηχανικῷ στίβῳ, ὡς καὶ σοβαρῶν φορέων συναλλάγματος.

Τὰ νέα προϊόντα τῆς ἑλληνικῆς μεταλλουργικῆς βιομηχανίας θὰ ἀπορροφηθοῦν εὐχερῶς ὑπὸ τῆς ἐγχωρίου καὶ τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ, ὅτι αἱ ἀνάγκαι εἰς μεταλλουργικὰ προϊόντα τῆς χώρας, ἐξαιρέσει τοῦ μολύβδου, καλύπτονται, ἀποκλειστικῶς, δι' εἰσαγωγῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὸ συνάλλαγμα τὸ ὁποῖον διατίθεται διὰ τὰς εἰς σίδηρον καὶ μόνον ἀνάγκας μας, ἀνέρχονται εἰς 40 ἑκατομμύρια δολλάρια ἑτησίως. Ἀναμφισβητήτως, τὸ μεταλλουργικὸν μας πρόβλημα εἶναι πολυσχιδὲς καὶ ἰδιόμορφον. Εἰδικώτερον, ἀντιμετωπίζει ἀντιδράσεις ξένων κυρίως παραγόντων καὶ συνεφέπεται διαφόρων τομέων τῆς οἰκονομίας μας, ὥστε νὰ ἐμφανίζεται, ὡς μία συνάρτησις ἐκ πολλῶν παραμέτρων ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἐπιρροῆς. Ἀνεξαρτήτως, ὅμως τῶν ἀνωτέρω ἐπιδράσεων καὶ συντελεστῶν, ἐκ τῆς σχετικῆς ἐρεῦνης προκύπτει, ὅτι ὁ μεταλλουργικὸς τομεὺς εἶναι ἐπιδεκτικὸς ἀξιοποιήσεως καὶ πλήρους ἀναπτύξεως, καὶ βασίζεται ἀρρήκτως ἐπὶ τῆς μεταλλευτικῆς καὶ ἐνεργειακῆς βιομηχανίας.

Ἐκ τῆς σχετικῆς μελέτης καὶ τῶν ἐπιτευγμάτων τῆς τεχνικῆς προκύπτει, ὅτι τὰ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα τῆς φυσιολογικῆς ἀναπτύξεως τῆς μεταλλείας μας, ἀπαραιτήτως, ὅμως, προγραμματισμένης καὶ ὀρθολογικῶς ἀξιοποιουμένου τοῦ μεταλλευτικοῦ δυναμικοῦ, ὡς καὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας, θὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ ἱκανοποιητικά.

Οὕτως, ἐντὸς μιᾶς ὀκταετίας (1970) καὶ εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἐνεργειακῶν μας δυνατοτήτων καὶ ἐπιδιώξεων, ἡ ἀξία τῆς παραγωγῆς μεταλλευμάτων, ὀρυκτῶν καὶ μεταλλουργικῶν προϊόντων, θὰ ἀνέλθῃ εἰς 300.000.000 δολλάρια περίπου ἑτησίως, ἔναντι τῶν 15 ἑκατομμυρίων δολλαρίων τῆς σημερινῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τὰ μεταλλουργικὰ προϊόντα τῶν πρωτογενῶν βιομηχανιῶν ἀντιπροσωπεύουν ποσοστὸν 70% περίπου τῆς συνολικῆς ἀξίας τῆς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς. Ὁ κατωτέρω πίναξ δίδει τὴν προβλεπομένην παραγωγὴν τῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας καὶ μεταλλουργίας μέχρι τοῦ 1970.

Π Ι Ν Α Ξ

Προγραμματισμὸς Παραγωγῆς τῆς Μεταλλευτικῆς Βιομηχανίας

A'. Μεταλλευτικὴ παραγωγή : (Μεταλλεύματα, ὀρυκτά, λιγνίτης)				
Μεταλλεύματα, ὀρυκτά :	2.400.000	Τόννοι	Ἀξία	\$ 19.000.000
Λιγνίτης :	7.000.000	•	•	\$ 70.000.000
				<u>89.000.000</u>

B'. Μεταλλουργικὴ παραγωγή

250.000	τόννοι	Ἀλουμινίου	×	\$ 530	=	ἀξία	\$ 132.500.000
5.000	•	Νικελίου	×	• 1740	=	•	• 8.700.000
400.000	•	Σιδήρου	×	• 100	=	•	• 40.000.000
10.000	•	Μαγνησίου	×	• 720	=	•	• 7.000.200
8.000	•	Μολύβδου	×	• 230	=	•	• 1.840.000
15.000	•	Ψευδαργύρου	×	• 250	=	•	• 3.750.000
12.000	•	Σιδηροχρωμίου	×	• 450	=	•	• 5.400.000
10.000	•	Σιδηρομαγνανίου	×	• 280	=	•	• 2.800.000
3.000	•	Ἡλεκτροτετηγμένης					
		Μαγνησίας	×	• 750	=	•	• 2.250.000
80.000	•	Διπύρου Μαγνησίας	×	• 60	=	•	• 4.800.000
10.000	•	Φυσικοῦ Κορουνδίου	×	• 150	=	•	• 1.500.000
<u>803.000</u>	τόννοι					Συνολικὴ ἀξία εἰς Δολλάρια	<u>210.540.200</u>

Ἡ προσαύξεις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν τεχνικὴν ἐν γένει πρόοδον τῆς τελευταίας πενταετίας. Ὡσαύτως θὰ πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῆ ἢ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῶν πρωτογενῶν μεταλλουργιῶν εἰς τοὺς ἀλυσιδωτοὺς δευτερογενεῖς κλάδους τῆς μεταλλουργικῆς βιομηχανίας, διὰ τῶν ὁποίων θὰ δημιουργηθοῦν τὰ γνωστὰ πολλαπλασιαστικὰ φαινόμενα ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Ἄλλὰ καὶ ὡς ἄλλοτε ἐτόνισα, ἐκτὸς τῶν πολυμόρφων καὶ ἀξιολόγων ἐπιτευγμάτων ἅτινα θέλουσιν προκύψει ἐκ τῆς σταδιακῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας, ἡ ἴδρυσις βαρείας μεταλλουργίας δημιουργεῖ ἐπαρχιακὰς βιομηχανικὰς περιοχὰς καὶ μεγάλας οἰκονομικὰς μονάδας. Ἐπίσης, ἀποτελεῖ ἓνα μόνιμον καὶ σοβαρὸν παράγοντα ἀποκεντρώσεως, ἀπασχολεῖ μέγαν ἀριθμὸν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, ἀναστελλεῖ τὸ ρεῦμα τῆς μεταναστεύσεως, καὶ ἀννψώνει τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον.

Εἶναι προφανές, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ διαπιστώσεις καὶ ἀνησυχίαι ἀπαιτοῦν ἐπιτακτικῶς τὴν ἄμεσον καὶ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς δραστηρίαν ἐνέργειαν καὶ ἄκαμπτον προσπάθειαν πρὸς πραγμάτωσιν τῆς ὀρθολογικῆς κατακορύφου ἀξιοποιήσεως τοῦ μεταλλευτικοῦ μας πλούτου καὶ τὴν εἰς σημαντικωτάτην κλίμακα οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου. Οὕτω, θὰ ἐπιτελέσωμεν ἀποφασιστικὸν ἄλλα εἰς τὴν ἐκβιομηχανίαν τῆς χώρας. Τὸ νὰ ἀναβάλωμεν διὰ τὸ καλλίτερον, ἐπιφέρομεν καταστροφὴν καὶ ἀποθάρσυνσιν. Τὸ ἠθικὸν εἶναι ἐκεῖνο ποὺ δίδει τὴν ἰσχὺν καὶ τὸν δυναμισμόν μιᾶς χώρας. Ὀφείλομεν, ἐπομένως, νὰ δώσωμεν τὴν μάχην τῆς βαρείας ἑλληνικῆς βιομηχανίας, ἀλλὰ κυρίως, νὰ πιστεύωμεν εἰς τὴν ἐκβιομηχανίαν τῆς χώρας.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α Τ Α

ὑπὸ τὸ φῶς τῶν πορισμάτων τῆς ἀνωτέρω διασκοπήσεως τοῦ μεταλλευτικοῦ μας προβλήματος καὶ τῆς γενομένης σκιαγραφίσεως τῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας τῆς Ἑλλάδος, καταλήγει τις εἰς τὰ κάτωθι βασικὰ συμπεράσματα, ἅτινα ἀνεπτυξα εἰς σχετικὰς δημοσίας ὁμιλίας μου καὶ δημοσιεύσεις:

1. Ἡ Ἑλλὰς παρουσιάζει μεταλλευτικὸν πλοῦτον μέγαν ἐνδιαφέροντος, ὡς καὶ ἀξιόλογον μεταλλευτικὴν βιομηχανίαν.

2. Αἱ δυνατότητες πλήρους ἀναπτύξεως τῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας καὶ αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος εἶναι ἐξαιρετικῶς εὐνοϊκαί.

3. Ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἑλληνικῶν βωξιτῶν, μαγνησίτου, σιδηρομεταλλευμάτων, μεταλλευμάτων ψευδαργύρου, χρωμιτῶν καὶ μαγγανίου, ὡς πρώτης ὕλης διὰ τὴν ἴδρυσιν ἐγχωρίων πρωτογενῶν μεταλλουργικῶν βιομηχανιῶν — μὲ χαμηλὸν κόστος — ἀποτελοῦν σπουδαῖον παράγοντα διὰ τὴν ἐκβιομηχανίαν τῆς χώρας.

4. Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἔργων ὑποδομῆς, δημιουργοῦνται αἱ προϋποθέσεις ἀναπτύξεως ἀλυσιδωτῶν βιομηχανιῶν καὶ βιοτεχνιῶν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἐπιτυγχάνεται ἡ ὀρθολογικὴ ἀξιοποίησις τοῦ ἐνεργειακοῦ μας δυναμικοῦ.

5. Ἡ οἰκονομικὴ σημασία τοῦ μεταλλευτικοῦ μας πλούτου καὶ ἡ ἐν γένει συμβολὴ τούτου εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ τόπου, εἶναι τεραστία.

6. Ἡ αὐξήσις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῆς μεταλλευτικῆς καὶ πρωτογενοῦς μεταλλευτικῆς παραγωγῆς — ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας — θέλει ἀνέλθει εἰς τὸ σημαντικὸν ποσὸν τῶν 300.000.000 δολλαρίων περίπου ἐτησίως.

7. Ἡ μεταλλευτικὴ βιομηχανία θὰ ἀπασχολήσῃ, μόνιμως, πολλὰς δεκάδας χιλιάδων μεταλλωρῶν καὶ ἐργατῶν μεταλλουργίας, θὰ ἀννψώσῃ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον καὶ ἡ χώρα μας, δικαίως, θὰ ἀποκομίσῃ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐκβιομηχανίσεως.

Τὰ διδάγματα τῶν ἄλλων χωρῶν, αἱ σημεριναὶ περιστάσεις, ἡ συμμετοχὴ μας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινὴν Ἀγορὰν καὶ ἡ προοπτικὴ ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας μας, ἀπαιτοῦν μιὰν ζωογόνον μεταλλευτικὴν καὶ βιομηχανικὴν πολιτικὴν, θαρραλέαν σκέψιν, ἀπόφασιν, καὶ ἀπαγκίστρωσιν ἀπὸ τὰς πάσης φύσεως ἀνεδαφικὰς παραδοχὰς καὶ προλήψεις.